

AC. 380.

189

Zuhhatamine

Kõstrile ja koolmeistrile,

Zummala : orjuse kõrda, ristmist ning koolijõe
matmist kirriko : oppetaja lubbaga tallitada.

Tartun, 1838.

Trükkitu J. E. Schönmanni man.

Der Druck ist gestattet.

Dorpat, am 6. December 1837.

M. v. Engelhardt, Censor.

489

I.

Jummala - orjuse Põrd Kirrikun,

kui tedda ilma oppetajata petas.

1. Jummala-orjus allustap ütte sündsa lau-
loga säetu laulo-ramatust.

2. Päle selle loep kõster:

„Jesä, Poja nink Pühha-Waimo nim-
mel! Amen!“ —

„Kunna meije sija olleme kokkotulnu,
Jummalat waimun nink tõtten kummar-
dama, Tedda fige Temma häteggemisse eest
tennama, nink Temma käest fik pallema,
mes meile ihho ja henge polest tarwis om:
fis wõtkem enne, omma süda tutten, Tem-
male ommi pattu tunnistada, nink üttelisse
nida pallelda:

„Rige hallestusse Jummal ja Jesä!
Suren allanduffen tunnistame sinno een
ommi mitmasuggutfid pattu ja ülle-astmissi.
Kae armolikkult meije päle, nink anna mei-
le, waise kahhitsejile, fik meije pattu andis,

omma armsa Poja, meije Jssanda, Jesuse Kristuse, ärra-orjamiſſe perrast. Amen!"

3. Lautas laul:

Nüüd olgo ikkes iggawest n. n. e. ees-männe wärs.

4. Röster loep pühha-päiwa epistli, kui juttus ewangeliumist om. Ent kui juttus peas epistlist ollema, sis loetas nüüd ewangelium.

5. Perran sedda lautas seddasamma laulo: „Nüüd olgo ikkes iggawest“ töisest wärsist otsani.

6. Röster loep nüüd:

„Meije ussume Jummalä, se Jssa, fige wäggewa taiwa: nink ma:loja sisse;“

„nink Jesuse Kristuse, Jummalä aino-sündinu Poja, meie Jssanda sisse, ke om sadu Pühhas-Waimust, sündinu neitsist Mariast, kannatanu Pontiusse Pilatusse al, risti päle podu, ärrakolu, maha-mat-tetu, alla-lännu pörge-hauda, kolmandal päiwal ülles-tösnu kooljist, ülleslännu taiwate, istup Jummalä, se figewäggewa Jssa, hääle kael, kost Temma saap tullemä, kōhhuut mõistma ellawide ja koolnuide päle.“

„Meije ussume Pühha-Waimo sisse, ütte pühha kristlikko kirkut, pühhide kōggo-dust, pattu andis-andmist, lihha ülestöffe-mist nink iggawest ello. Amen!“

7. Selle perran lautas pä-laulo.

(Kui pä-laulus woetas se laul: „Meije ussume kil aino Jummalä,“ sis jäwa sest kirtuse-laulust: Nüüd olgo ikkes iggawest“ 2. 3. nink 4. wärs laulmata nink ussunnistus luggemata, ni et perran epistlist seddamaid seddamma laul: „Meije ussume ic.“ lauldas.)

8. Rõster loep juttust, nink perrast sedda —
üll-üldset kirko-palwust ja „Meije-Jesfa“ pal-
wust; nink wimate ütlep temma weel:

„Jummala rahho, mes kõrgemb om
kui fik mõistus, hoitko teije sõamid ja meelt
Kristusen Jesusen iggawetses ellus. Amen!“

9. Lõppetusses laultas mõnda laulo-wärssi,
mes oppetajast peap tähhendetu ollema. Ent kui se
temmast om tähhendamata jänu, sis woetas sedda
wärssi: „Läme ehk ka tulleme.“

(Ilma oppetaja teedmata ehk kässuta ei pea kõster
middagi laulma, ei luggema, ei ka kulutama.)

II.

Ristmisse-luggu,

kui oppetaja essi last ei risti.

Kui kõster, kiriko-wõõrmünder ehk koolmeister
ütte nõrka last ristip, sis peap se nida sündima:

Kes last ristip, pannep puhhast wet kolmel kõr-
ral latse pä päle nink ütlep neid sõnnu:

„N. N. Minna risti sinno Jesfa, Po-
(latse nimmi.)
ja nink Pühha-Waimo nimmel. Amen!“

„Meije olleme nüüd sedda last Jummala, se Jesfa, Poja nink Pühha-Waimo
hoolde pandnu. Pallelgem sis: Kige-wäg-
gewänne Jummal ja Jesfa! Kui sinna om-
ma armo-nõwwo perra sedda last tahhat el-
lun hoita, sis hoija tedda ka sen armun,

mes temma nüüd sinno käest om sanu, et temma sinno tahtmisse perra, sinno pühha nimme kittuses saas kaswatedus, nink wimate towotedu perrandust taiwan kike püh, hidega kätte saas Jesuse Kristuse läbbi. Amen!'

„Jesand önnistago sinno sisse-tullemist ja wälja-minnemist. Amen!'

Päle se loetas „Meije-Jessa“=palwus; nink kui tahhetas ja körd kannap, sis wöip ka weel lõpetuseses mõnda ristmisse-laulo=wärsi laulda.

III.

Matmisse luggu.

Kui kooljat mattetas, sis wöip enne mõnda sünd-sawat wärsi säetust laulo-ramatust laulda, nink sis nida pallelda:

„Jesand Jummal, sinna ollet meije finnitus eggal ajal. Sinna lasset innemissi koolda, nink käffet: Tulge jälle, innemisse-latse! Tuhhat ajastaiga omma sinno een ötse kui se päiw, mes eila möda-läts. — Sinna lasset meil siist ärra-ruttada kui jöel, ja meije olleme kui unne-näggo, kui hainakenne, mes pea närwip, mes hommungul häitsep nink öddangul mahha-nidetas ja ärra-kuiwap. — Jesand Jummal, oppeta meid mõtlema, et meije peame koolma, et meije targas same. Amen!'

Kes kooljat mattap, se wiskap kolmel kõrval
mulda hauda firsto päle, nink ütlep:

„Mullast ollet sinna woetu;“

„nink mullas peat sinna jälle sama.“

„Jesús Kristus, sinno õnnisteggija,
saap sinno ülles-arratama wiimisel päiwal.“

„Pallelgem:

„Hallestaja, iggawenne Jummal! Je-
suse Kristuse, omma aino sündinu Poja
surma läbbi ollet sinna meije surma kääst
wäkke ärra-wõtnu, et temma meile kahjo
ennamb ei sa tetta. Käna sis nüüd omma
issa-palge omme laste pole. Sada meile
õnnistust ka sesinnatse matmisse kõrra läb-
bi, et meile sõamette nakkas se mõtte: kui-
tao ka meije mullas peame sama, kui sinna
omma pühha tahtmisse perra meid siist il-
mast ärra-kutsut. Öppetä meid iks hääl ja
kurjal päiwal, et jäädwat assend siin ellun
kõsegi ei olle. Anna meile armo, et meije
sedda õtsime, mes iggawenne om, nink et
meije nida siin ma pääl sinno pühha taht-
misse perran käüme, et meije ka sesinnatse
ja kike muide welli ja sõssaridega Kristusen
wiimisel päiwal wõisse ülles-tõusta igga-
wetses ellus; — sesamma sinno Poja, Je-
suse Kristuse, meije Jõsanda läbbi. Amen!“

„Õnsa omma ne, ke puhta sõamega om-
ma; nemma peawa Jummalat näggema.“

„Õnsa omma ne koolja, ke Jõsandan
koolwa. Waim ütlep: Nemma hengawa
ommast tõõst; ütski waiw ei puttu neid en-
namb.“

„Külwetas surmlit, ent tössep ülles ilm-surmlit; — külwetas ilm-aurwota, ent tössep ülles aurwun; — külwetas nõrkusen, ent tössep ülles jõwwun. Amen!”

„Meije Jõsa, ke sinna ollet taiwan, Pühhendetus sago sinno nimmi;

Sinno riik tulgo meile;

Sinno tahtminne sündko, kui taiwan, nida ka ma pääal.

Meije päiwalikko leiba anna meile täamba,

Nink anna meile andis meije süda, nida kui meije andis-anname ommile süüdlässile;

Nink ärra sada meid mitte kiusatusse sisse,

Enge päästa meid ärra kurjast.

Sest sinno perrast om riik, wäggi ja aurwustus iggawetses ajas. Amen!”

„Jõsanda rahho olgo sinnoga! Amen!”

